

z toho nejvíce na téma »Cesty k povznesení živností po stránce hospodářské«, a to 30 prací. Námět »Jak posílit náš střední stav« byl obeslán 20 pracemi; námět »Vývojové tendence v distribuci« 15 pracemi a 14 příspěvků došlo na téma »Moderní podnikatel jako kulturní činitel«. Mimo to došly 3 práce na jiné náměty než v soutěži bylo uvedeno. Kuratorium bylo překvapeno tímto velkým zájmem o soutěž a odevzdalo práce k přezkoumání zvolené porotě. Výsledek jednání poroty bude později v tisku oznámen.

Úř.

L i t e r a t u r a

PROF. DR. JIŘÍ HOETZEL: *Československé správní právo. Část všeobecná.* — Praha, Melantrich, str. 455, 8⁵. Váz. Kč 120. (Vysokoškolské rukověti, řada spisů právnických a hospodářských, sv. 1.) — »Melantrich« se rozhodl po způsobu známých německých »lehrbuchů, grundrissů« nebo anglických »handbooků« vydávati rukověti především pro studenty, ale jak vysvítá z úvodního prohlášení redakce, nechce se vázati platným zkušebním řádem právnických fakult a řada právníků a hospodářská má jednou podati ve své souvislosti nejen soustavný přehled československého právního řádu a života a národního hospodářství, nýbrž obsáhnouti i uvedení do studia právního a hospodářského. Doposud většinou studijní rukověti vydávaly právnícké spolky, při čemž byli téměř výlučně vždy příslušní akademičtí učitelé autory těchto příruček. Nyní se ujalo velké nakladatelství za redakce vybrané z universitních profesorů všech fakult tohoto úkolu, při čemž se sleduje cíl, aby Vysokoškolské rukověti byly opatřeny vždy po způsobu zmíněných cizojazyčných příruček náležitým literárním aparátem. Úkol tento není snadný a bude záležet nejen na redakci, nýbrž především na autorech samých, jak tomuto požadavku dostojí. Podle cizího vzoru jsou také naše české rukověti vybaveny pěkně graficky. Naproti tomu se však tím značně zvyšuje jejich cena, ale je nutno uvážit, že kniha nemá studentu sloužiti pouze ke studiu, nýbrž má ho provázeti i do praktického života.

Jako prvé dílo právnícké řady vychází v této sbírce již delší dobu očekávaná všeobecná část správního práva z pera odborníka nad jiné povolání, prof. Dr. J. Hoetzla. Zvláštní část podle pevného slibu redakce má vyjít v nejbližším čase od prof. Dr. Laštovky. Od Pražákova »Správního práva«, které je již dávno samozřejmě zastaralé, nebylo v české literatuře systematického výkladu správního práva kromě studijní příručky Weyrovoy a Dominikovy, která však již také vyšla před více než desíti léty. Bylo nutno se uchýlovati k cizím dílům, z nichž v poslední době vyšlo v českém překladu Merklovo »Obecné právo správní«, které však si nevšímá práva našeho. Tím ovšem nemá býti řečeno, že by se česká literatura nezabývala správním právem. Naopak literatura naše je dosti četná, ale rázu monografického a pak hlavně slouží pouze jednotlivým úsekům správního práva. Dílo Hoetzelovo má tedy již v tom význam, že přináší nám poprvé soustavu československého obecného správního práva.

Kniha prof. Hoetzla se drží systematiky, která je všem posluchačům pražské právnícké fakulty známá z jeho výkladů. Po vyložení podstaty veřejné správy a jejího pojmu, zabývá se autor policií, a vykládá na to o dualismu právním (právo veřejné a právo soukromé). Po vysvětlení pramenů veřejného práva přechází k I. části, to jest k výkladům o subjektech veřejné správy, pojmu správního úřadu (orgány správy u nás), o samosprávě (územní a zájmová). Část II. zabývá se prostředky a výkony

veřejné správy (veřejné povinnosti a veřejná subjektivní práva, správní akty, veřejné věci a vyvlastnění). Část III. obsahuje správní řízení, a část IV. vykládá o soudních kontrolách veřejné správy. Podrobný věcný rejstřík uzavírá dílo.

Základy knihy tkví ve vysokoškolském působení autorově, který touto knihou chtěl dáti svému posluchači bezpečné vodítko. Ti, kdož poslouchali přednášky prof. Hoetzla, na mnoha místech při četbě jeho díla vidí se v posluchárně za jeho přednášky, když s přesvědčením jemu vlastním hájil svůj názor s nepopíratelnou autoritou. I ve své knize autor na několika místech slovy sice prostými, avšak nepřipouštějícími jakékoliv pochybnosti vyložil svoje stanovisko. Výklad autorův jest stručný, sloh úsečný a prostý. Naproti tomu však prof. Hoetzel mnoho věcí předpokládá, takže se obrací se svými výklady na čtenáře znalého již základních rysů, tedy nejméně posluchače práv. Vůbec kniha má tolik zhuštěných fakt, že jednou větou nebo odstavcem bývá vysloveno, co jinde nalézáme podáno mnohem obšírnějším způsobem, takže kdo si neosvojil způsob úsečné dikce, musí se teprve přizpůsobovati podání Hoetzlovu. Tento nesmlouvavý temperament prozrazuje na mnoha místech, kde autor obhazuje svůj názor proti názorům jiným a podobně se projevuje i v jeho výběru literatury, kterou cituje velmi stručně, téměř příkladem, nebo kde odkazuje v některých partiích na jiné disciplíny (na př. str. 150 »Finanční úřady«). Snad právě touto úsečností vznikla některá corrigenda, která si opraví posluchač podle přednášek (na př. str. 135, 170).

Stať o státních orgánech převzal prof. Hoetzel od prof. Laštovky. Bylo by si vskutku přáti, aby brzy následovala za částí všeobecnou část zvláštní z pera Laštovkova, abychom záhy se dočkali celého systému československého práva správního. dnk.

MARCUS NADLER a JULES I. BOGEN: *The banking Crisis*. — A. G. Allen a Unwin v Londýně. Str. 210. Evropské vyd. 1934. — V březnu 1933 došlo k uzavření všech bank Spojených Států Severoamerických, když hrozil útok na přepážky, překotné vybírání vkladů a shroucení většiny ústavů, které nemohly dostáti svým závazkům. Byla tato krise nevyhnutelnou, byla pouhým důsledkem všeobecné krise světové, v níž USA byly pouhou nevinnou obětí, nebo byla způsobena příčinami specificky americkými?

Na tuto základní otázku své obsáhlé studie říkají nám oba profesori finanční vědy na New York University, kteří napsali, že příčinou katastrofy amerického bankovního systému byla i světová krise i strukturální vady tohoto systému, které způsobily, že po létech falešné prosperity se při nárazu špatné doby neosvědčil. Z obojího můžeme čerpati poučení i pro naše poměry. Všeobecná část vychází z rámce poválečného světového hospodářství a ukazuje na základní chyby, které zde byly spáchány. Část, zabývající se pak speciálně americkými poměry a průběhem bankovní katastrofy americké, čte se jako nejnapínavější román, v němž konec znamená počátek nové epochy amerického hospodářství — Rooseveltovu politiku usměrňování, regulace, kodů, opuštění zlatého standardu, na jejíž výsledky čeká ještě dnes celý svět s napětím.

Krátce po tom, co nový americký president, Franklin D. Roosevelt nastoupil svůj úřad, dosáhla tíseň amerických bank takového stupně, že byl nucen na základě zmocnění, daného mu starým Enemy Actem, zavřít všechny americké banky a uvalit embargo na export zlata. Takový krok, který ochromil celou platební techniku ohromného státu, nebyl předsevzat bez hlubokých příčin. Autoři kladou si úkol, tyto příčiny systematicky zpracovat.

První z nich je úvěrová inflace, způsobená nekritickou a krátkozrakou úvěrovou politikou amerických peněžních ústavů. Po skončení svě-